

Odwrotna Notacja Polska

Wprowadzenie teoretyczne do tematu

Odwrotna notacja polska¹ (ONP, ang. Reverse Polish Notation, RPN) – jest sposobem zapisu wyrażeń arytmetycznych, w którym znak wykonywanej operacji umieszczony jest po operandach (zapis postfiksowy), a nie pomiędzy nimi jak w konwencjonalnym zapisie algebraicznym (zapis infiksowy) lub przed operandami jak w zwykłej notacji polskiej (zapis prefiksowy). Zapis ten pozwala na całkowitą rezygnację z użycia nawiasów w wyrażeniach, jako że jednoznacznie określa kolejność wykonywanych działań.

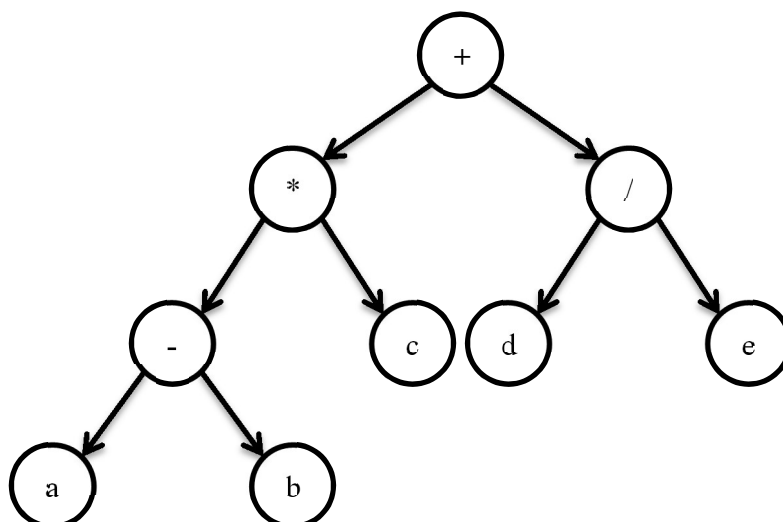
Poniższa tabelka przedstawia kilka wyrażeń arytmetycznych w zapisie tradycyjnym oraz w Odwróconej Notacji Polskiej. Przy zapisie tradycyjnym korzystanie z nawiasów jest konieczne w celu określenia kolejności wykonywania działań. W ONP nie używa się nawiasów.

Zapis infiksowy (tradycyjny)	Zapis postfiksowy (ONP)
$a + b$	$a b +$
$a + b + c$	$a b + c +$ (ab+ stanowi pierwszy argument drugiego dodawania)
$(a + b) * c$	$a b + c *$
$c * (a + b)$	$c a b + *$
$(a + b) * c + d$	$a b + c * d +$
$(a + b) * c + d * a$	$a b + c * d a * +$
$(a + b) * c + d * (a + c)$	$a b + c * d a c + * +$
$(a + b) * c + (a + c) * d$	$a b + c * a c + d * +$

Drzewa wyrażeń arytmetycznych

Jedno z zastosowań drzew binarnych to reprezentacja wyrażeń arytmetycznych. Wyrażenia arytmetyczne można reprezentować jako drzewa, gdzie w liściach pamiętane są liczby, a w węzłach symbole operacji arytmetycznych. W zależności od wybranego sposobu poruszania się po takim drzewie można uzyskać tradycyjny zapis (inorder), Notację Polską (preorder) lub Odwróconą Notację Polską (postorder).

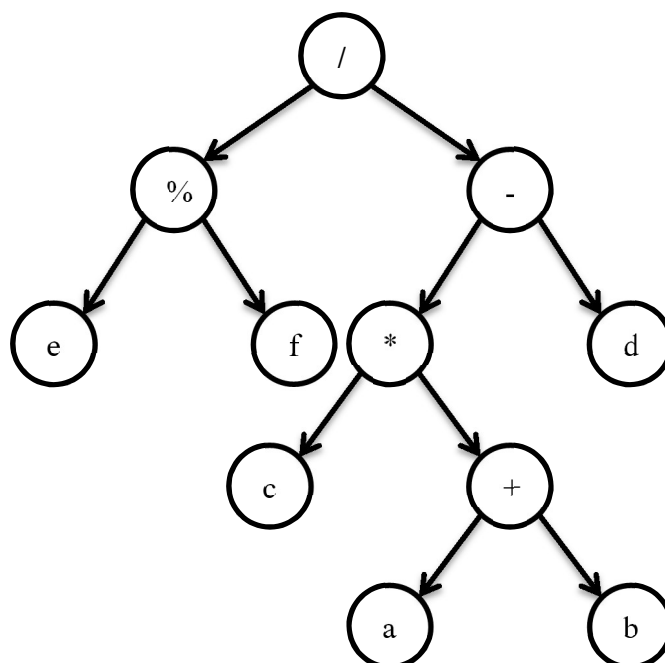
¹ http://pl.wikipedia.org/wiki/Odwrotna_notacja_polska

Wyrażenie zapisane na powyższym drzewie można zapisać zatem na trzy sposoby:

1. Zapis tradycyjny (infiksowy): $((a-b)*c)+(d/e)$
2. Notacja Polska (prefiksowa): $+*-abc/de$
3. Odwrotna Notacja Polska (postfiksowa): $ab-c*de/+$

Możliwe jest również tworzenie drzew wyrażeń arytmetycznych na podstawie zapisu wyrażenia w dowolnej notacji. Przykładowo dla zapisu w tradycyjnej notacji drzewo wyrażenia będzie wyglądało następująco: $(e\%f)/((c*(a+b))-d)$.

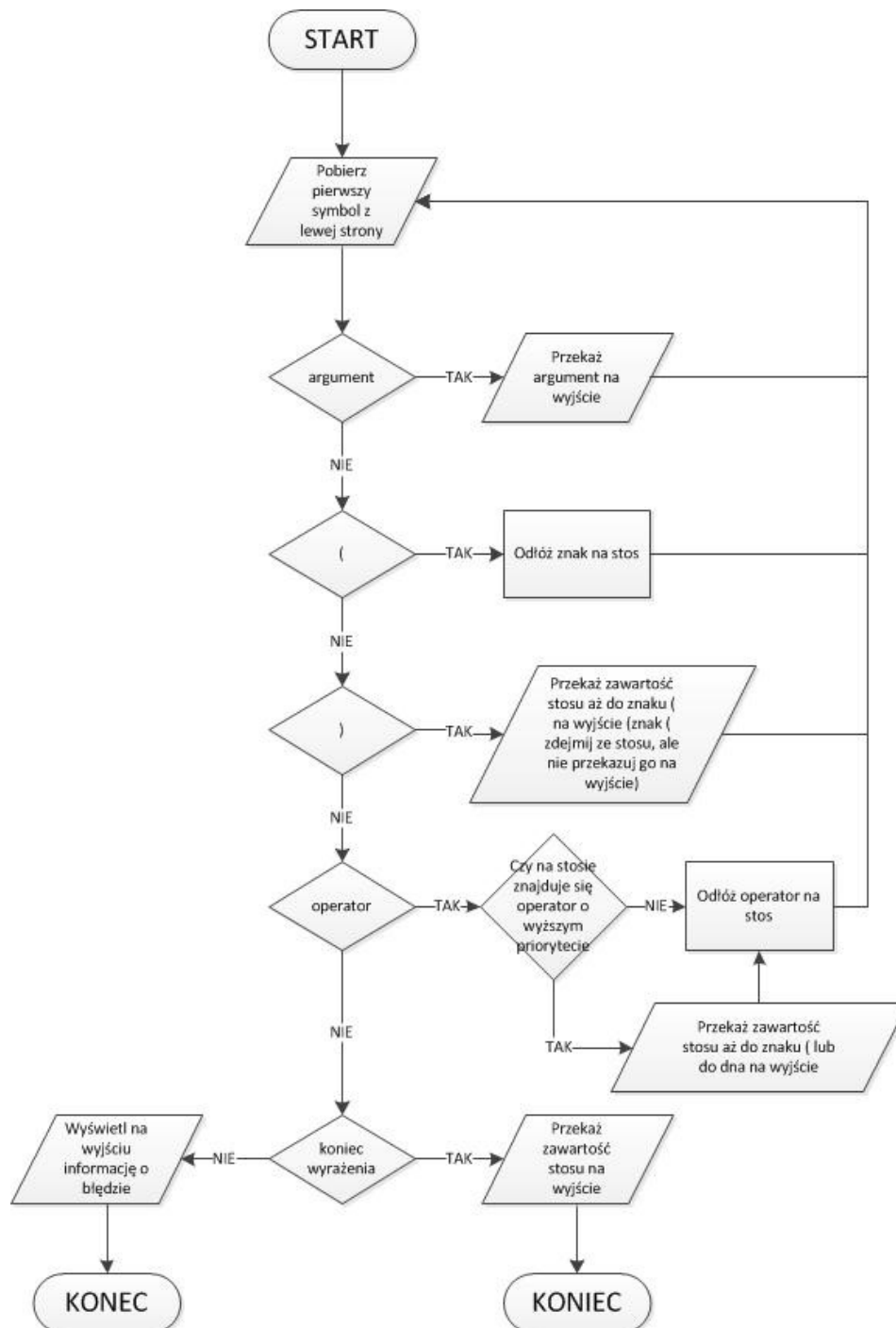

To samo wyrażenie w notacji postfiksowej $(ef\%cab+*d-/)$ i prefiksowej $(/\%ef-*c+abd)$.

Przy tworzeniu drzewa wyrażenia arytmetycznego ma znaczenie, po której stronie znajdzie się węzeł. Nie jest to dowolne.

Tworzenie drzewa dla notacji postfiksowej jest nieco trudniejsza gdyż zaczynamy od liści i kończymy na korzeniu. Z kolei dla notacji prefiksowej jest to łatwiejsze z uwagi na to, iż rozpoczynamy od korzenia i zmierzamy do liści.

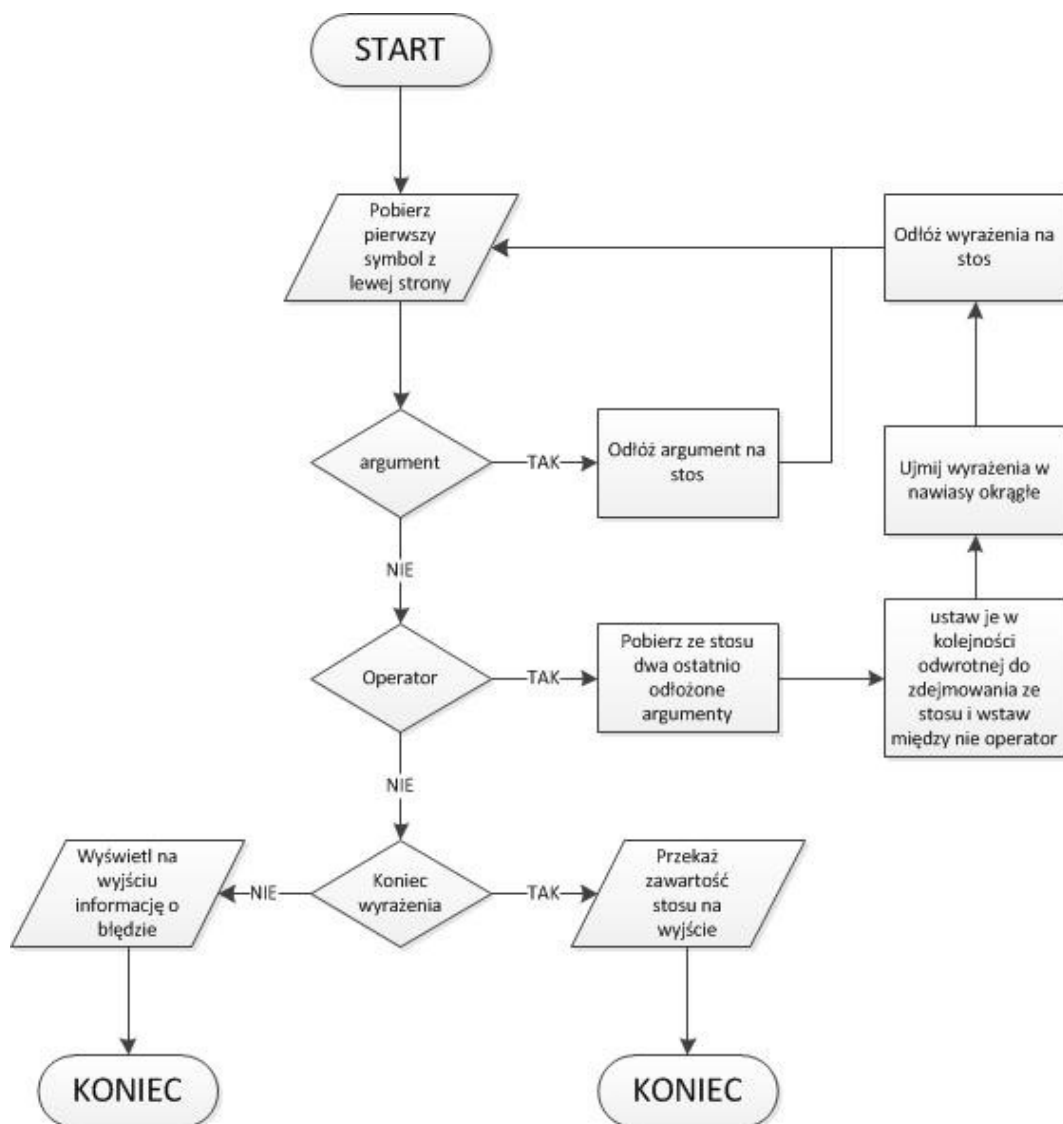
Konwersja z notacji algebraicznej do ONP

Powyższy schemat blokowy przedstawia algorytm konwersji wyrażenia z notacji algebraicznej do notacji ONP. Poniżej znajduje się operacja konwersji przykładowego wyrażenia krok po kroku według tegoż algorytmu.

Wyrażenie: $(e-f)+(a*b+c/d)$

Numer kroku	Wejście	Stos	Wyjście
1	(	(	
2	e	(	e
3	-	(-	e
4	f	-	ef
5	)		ef-
6	+	+	ef-
7	(	+(	ef-
8	a	+(	ef-a
9	*	+(*	ef-a
10	b	+(*	ef-ab
11	+	+(+	ef-ab*
12	c	+(+	ef-ab*c
13	/	+(+ /	ef-ab*c
14	d	+(+ /	ef-ab*cd
15	)	+(+	ef-ab*cd/
16	Koniec wyrażenia		ef-ab*cd//

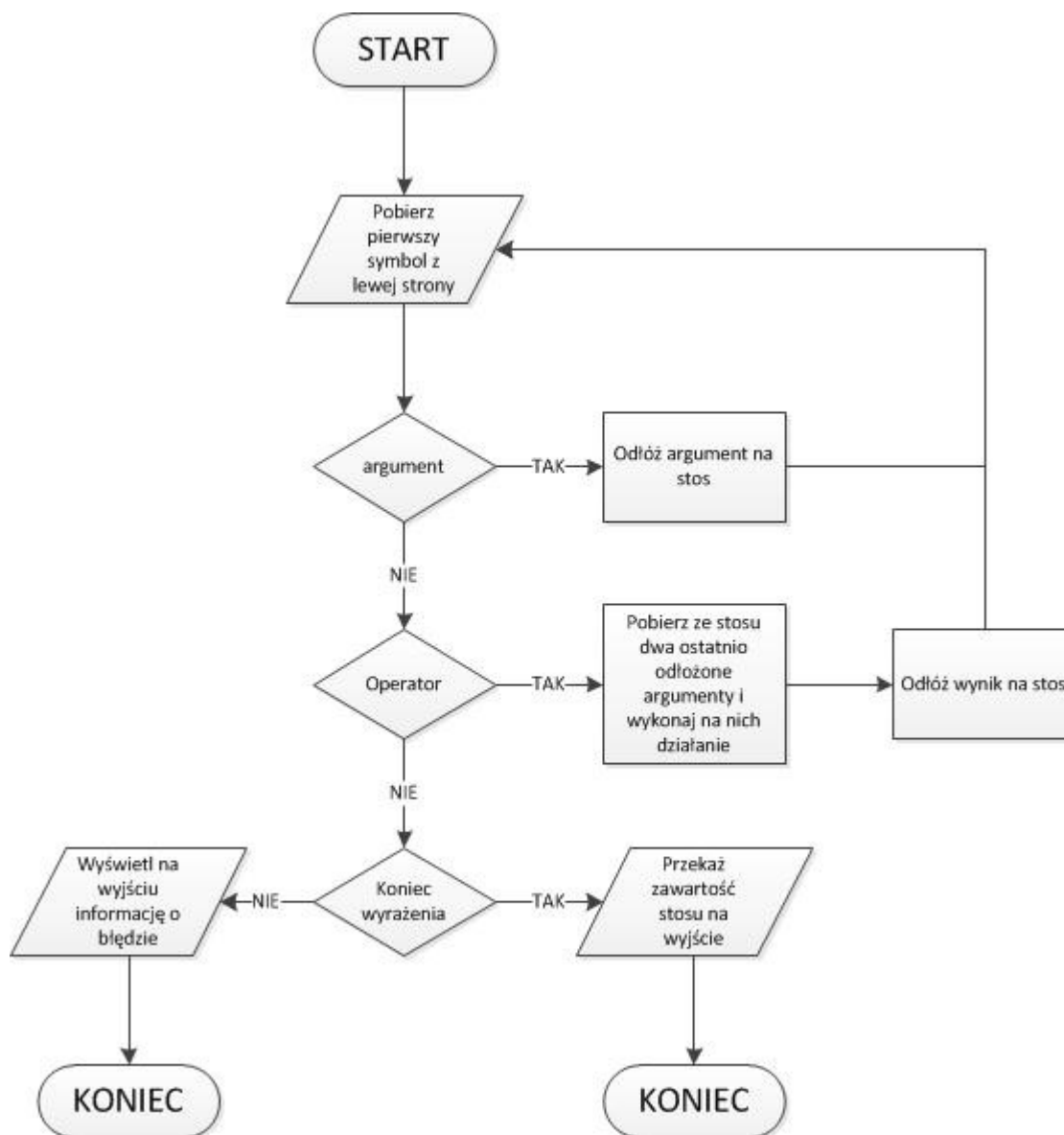
Konwersja z notacji ONP do algebraicznej

Powyższy schemat blokowy przedstawia algorytm konwersji wyrażenia z notacji ONP do notacji algebraicznej. Poniżej znajduje się operacja konwersji przykładowego wyrażenia krok po kroku według tegoż algorytmu.

Wyrażenie: $ef \cdot ab * cd / ++$

Numer kroku	Wejście	Stos	Wyjście
1	e	e	
2	f	ef	
3	-	(e-f)	
4	a	(e-f)a	
5	b	(e-f)ab	
6	*	(e-f)(a*b)	
7	c	(e-f)(a*b)c	
8	d	(e-f)(a*b)cd	
9	/	(e-f)(a*b)(c/d)	
10	+	(e-f)((a*b)+(c/d))	
11	+	(e-f)+((a*b)+(c/d))	
12	Koniec wyrażenia		(e-f)+((a*b)+(c/d))

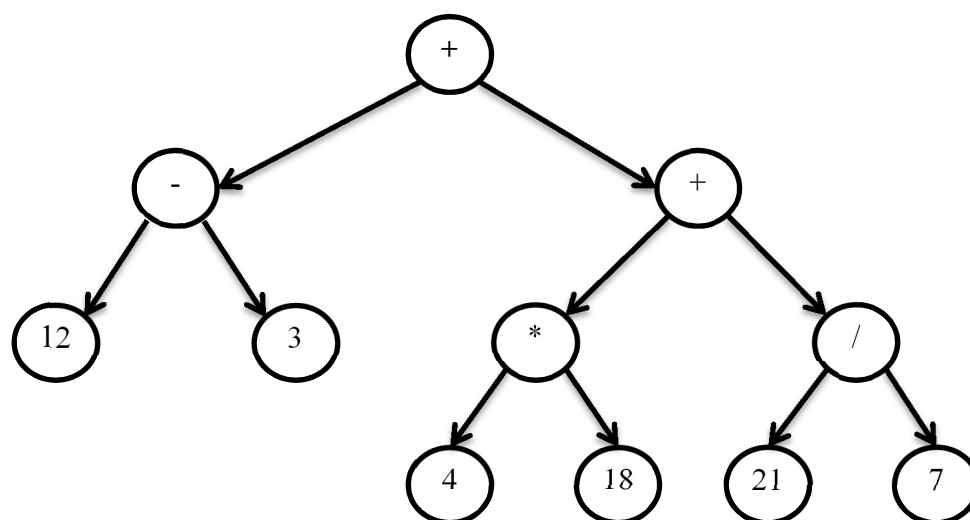
Można zauważyć, iż pomimo, że po ponownej konwersji zostały dołożone nawiasy, kolejność działań nie uległa zmianie.

Obliczanie wartości wyrażeń zapisanych przy pomocy ONP

Powyższy schemat blokowy przedstawia obliczanie wartości wyrażenia zapisanego w ONP. Poniżej znajduje się operacja obliczania wartości przykładowego wyrażenia krok po kroku według tegoż algorytmu.

Wyrażenie: 12 3 - 4 18 * 21 7 / + +

Numer kroku	Wejście	Stos	Wyjście
1	12	12	
2	3	12 3	
3	-	9	
4	4	9 4	
5	18	9 4 18	
6	*	9 72	
7	21	9 72 21	
8	7	9 72 21 7	
9	/	9 72 3	
10	+	9 75	
11	+	84	
12	Koniec wyrażenia		84

Powyższe drzewo obrazuje przykładowe wyrażenia, którego wartość została obliczona.